Kulmakiviä:

Epäilys on huono varustus, joka on enemmän haitaksi kuin hyödyksi.
Lordi Pyron.

Päivän sana

16. 5. Kiitetty olkoon Herra, sillä hän on kuullut minun rukousteni äänen.
Ps. 28: 6.
— * —

Mainiota

Vihdoinkin valtion han kintakeskus tulee julkisuuden valokeilaan. Kauan sitä on jo odotettukin. Yleinen käsitys nimittäin on, että jotain mätää sen toiminnassa on ollut, koska näin pitkään on vitkutettu tutkimusten tuloksen julkisuuteen saattamisessa. Mainitaan kauppaministeri Ahti Karjalaisen päättäneen antaa mietinnön julkisuuteen.

Kehnoa

LV-verokysymys on jatkuvasti ollut tapetilla. On puhuttu yhtä ja toista. Uhattu milloin minkinlaisilla muutoksilla. Kauppamaailma on joutunut tämän vuoksi hyvin kiusalliseen tilanteeseen, sillä ostavat yleisö hyvin herkästi seuraa asiain kehitystä. Jos luvataan helpotuksia, niin ostohalu vähenee, jos taas korotuksilla uhataan, niin silloin tapahtuu ryntäys kauppoihin. Viimeinen tieto on, että lakiesityksen antamista taas kerran siirretään. Ehkäpä tuokion kuluttua tulee sitten taas uusi esitys.
— * —

PÄIVÄ-MUISTIO

Nimipäiviä

Tänään: Ester.
Huomenna: Maila, Maili, Hagar.

Syntymäpäiviä

75 vuotta työmies Ernsti Hermanni Kekolahti Himangalla.

70 vuotta maanvilj. Juho Konttila Nivalassa.

70 vuotta rouva Rosa Selina Strang o.s. Lindbacka Kaarlelassa.

50 vuotta maanvilj. Frans Emil Poikkimäki Nivalassa.

50 vuotta maanvilj. Uuno Isohanni Kannuksessa.
— * —

Ei päiväkään . . .

Kokkolassa nähtiin Isollakadulla eilen pääskysiä. Vanhan hokeman mukaan ei kesän siis ole enää päiväkään.
— * —

Sää tänään

Odotettavissa: Ahvenanmaalla, Turun ja Porin, Uudenmaan, Kymen, Hämeen, Mikkelin, Vaasan ja Kuopion läänеissä: Heikkoa tuulta, paikallisesti sadekuurot mahdollisia, muuten kaunista säätä, lämmintä.
— * —

Ylivieskan Sähköosuuskunnan

varsinainen kevätkokous pidettiin eilen Valistustalossa. Kokouksen avasi hallituksen puheenjohtaja Otto Männistö. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Kusti Mattila-Niemi ja sihteeriksi Janne Koponen. Esitettiin hallituksen vuosikertomus, joka hyväksyttiin. Tilit hyväksyttiin ja myönnettiin tilivelvollisille tili- ja vastuuvapaus.
— * —

Mahdotonta . . .

Näin liikennevilkolla sopii korrottavaksi tositapaus Kokkolasta. Eräs autoileva nainen sätti viranomaisia, kun hän ei saa ohittaa tuksi edellä menevää autoa. Ei oikealta, ei vasemmalta. Täällä on huono ajokuri. Niin hän totesi.

Viranomainen kuntelee hetken ja totesi sitten: — Hyvä rouva, ette te voi sivuuttaa edellä menevää autoa, sillä teitähän hinataan.
— * —

Peltolan murhaaja mielentilatutkimukseen

Virtain käräjillä käsiteltiin

HALSUAN NUORISOSEURA TOIMINUT PUOLI VUOSISATAA

Halsuan Nuorisoseura viettää Helluntaina toimintansa 50-vuotisjuhlaa. Olemme saaneet käytettäväksemme Niilo Hietalahden laatiman 50-vuotishistoriikin, josta seuraavassa lainaamme otteita:

Heti aluksi minun on mainittava, että tämä historiikkini Halsuan nuorisoseuran toiminnasta ei ole laadittu kuin osittain asiakirjojen perusteella, koska niitä ei ole käytettävissäni. Asiakirjoihin perustuvia tietoja olen saanut silti tutkielmasta, jonka Hellen Rautanen oli toimittanut nuorisopiistossa ollessaan. Suurena helpotuksena tässä laadissani on oma muistitietouteni, joka perustuu noin 25 vuoden ajan mukana olleen näkemään ja kuulemaan.

SEURAN PERUSTAMINEN

Vuonna 1909 tammikuulla luettiin Halsuan kirkossa kahtena sunnuntaina perikkäin seuraava kuulutus: "Kaikkia niitä arvoisia henkilöitä, jotka harrastavat nuorison parasta ja nuorisoseuran perustamista Halsualle pyydetään kokoontumaan sunnuntaina 10 päivänä tammik. Einari Niemen taloon kohta kirkonmenojen loputtua". Kuulutuksen allekirjoittajina oli kahdeksan tunnettua nimeä, joista mainittakoon ainakin KPO:n Halsuan myymälän hoitaja Otto Seppälä, veljekset, Kasperi, Einari ja Oskari Niemi ja Vilho Länttä, jotka noudattavatkin kutsua ja saapuivatkin tähän perustavaan kokoukseen. Heidän lisäkseen oli tähän perustavaan kokoukseen saapunut nykyisin vielä paikkakunnalla seuratoiminnalle uskollinen myötäväikuttaja Antti Kauppinen Vaikka tilaisuuteen saapujat olivatkin pääasiassa perheellisiä talonisäntiä, josta varsinainen nuorisojoukko puuttui, niin tässä kokouksessa se käyntiin pantiin ja Halsuan nuorisoseura perustettiin. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin kaupanhoitaja Otto Seppälä, jolle seuratoiminta kotiseudullaan jossain Viipurin puolessa oli käynyt tutuksi, Hänen ansiokseen Halsuan nuorisoseuran perustaminen voidaan lukea. Ensimmäiseksi sihteeriksi valittiin Einari Niemi ja rahastonhoitajaksi Oskari Niemi (Ossi). Kuten kokouksen osanottajajoukosta selviää, oli nuorisoseura-aate sikäläiselle nuorisolle täysin vierasta. Elettiin raittiihyppyjen, kylä- ja riihitanssien aikakautta, jollaisessa toiminnassa ei tarvittu minkäänlaista kaavaa. Pääasiahan oli, että saatiin ilo irti elämältä. Ei ollut ihme vaikka tällaisessa menossa syysiltojen pimeydessä harvoin säästyttiin ilman tappelunjakoilta. Maaperä nuorisoseuratyölle oli erittäin kova, mutta puheenjohtajan ja hänelle uskollisten avustajien toimesta saatiin joukkoa vähitellen kasvamaan. Tilastojen mukaan oli ensimmäisen toiminta-vuoden lopulla 33 jäsentä, joista 13 naista ja 20 miestä. Seuran toiminta erittäin vilkasta, jossa oli puhuja-, käsityö-, voimistelu- ja urheiluosastot. Oli aikoja, jolloin kokoontuntiin kerran viikossa vuorottaisin jäsenten kotiin, jossa suoritettiin edellisessä kokouksessa suunniteltu ohjelma läpi.

Urheiluosastossa oli toiminta heti alkuvaiheessa myöskin erittäin vilkasta. Kun tässä osastossa ja joka nimi on perinteellisenä säilytetty urheiluitoiminnan muodostaessa oman toimintapiirinsä. Ensimmäisen toimintavuoden innokkaimmista toimihenkilöistä puheenjohtaja Otto Seppälän lisäksi mainittakoon Viljami Kalliokoski, Yrjö Kauppinen, Vilho Länttä, Yrjö Salmela, Vesteri Veljä, osanottajia tässä kerhossa 13 ja kokouksia 9.

NÄYTELMÄTOIMINTA

Näytelmätoimintaa on seurassa innolla harrastettu koko sen toiminta-ajan. Tämä toiminta onkin osoittautunut sellaiseksi työmuodoksi, joka kaikkein helpoimmin on saanut työntekijöitä mukaansa. Myöskin sillä on ollut kaikkialla aikoina erikoinen tenhovoima koota kuuntelijoita salintäytevisen yleisömäärän. Esitettyjen näytelmien luku on 50 vuoden ajalla niin runsas, ettei niitä voisi kaikkia tässä edes luetella, vaikka ne olisivat muistissakin.

Vuoden 1945 jälkeisenä aikana on aina vähän väliä kiinnitetty näytelmätoimintaan huomiota. Tärkeimpien näytelmien ohjauksesta ovat tänä aikana melkein poikkeuksetta vastannut ammattiohjaajat, joita on käytetty useampiakin. Nestori Ojala, Antti Ruzja ja Aale Mantila ovat kai useampaan kertaan toimineet ohjaajina Halsuan näyttämöllä. Tämän uudemman ajan näytteljäinmiä täällä muistaisin ainakin seuraavia: Kaisa Räman, Ritva Kujala, Mauri Marjusaari, Arvo Karhulahti, sekä aivan tuoreinta voimaa Erkki Kujala.

KOTISEUTUTYÖ

Varsinainen kotiseututyö on Halsuan nuorisoseurassa jäänyt ehkä liiankin syrjäytettyun asemaan. Täysin toimettomana kotiseutuasiassa ei ole kuitenkaan oltu. Onhan aika-ajoin milloin useammin milloin harvemmin järjestetty kotiseutuaiheinen iltama eli illanvietto, joissa ohjelma on kauttaaltaan pyritty saamaan kotiseutuaiheiseksi. Vanhojen perinteiden vaalimistarkoituksessa on myöskin järjestetty "Kruunuhäitä" vanhaan malliin, joiden päätarkoituksena on viime aikoina muodostunut seuran taloudellisen aseman kohentaminen.

Eräs kolmekymmentäluvun Halsuan Nuorisoseuran johtokunnista. Vas. Martti Kujala, Hannes Meriläinen, Tauno Mastokangas, Onni Karkulahti ja Julius Salmela sekä naiset: Jenny Kauppinen, Suoma Kujala, Inkeri Kauppinen ja Aino Heikkilä.

MUSIIKKITOIMINTA

Musikaalisia harrastuksia on halsualaisen väestön piirissä ilmennyt jo paljon ennen nuorisoseuran perustamista. Nuorisoseuran perustamisen jälkeen alkoivatkon nämä musiikin harrastelijat kotoisessa piirissä ahkeramminkehittää tätä taitoaan ja sitä alkoikin pian mahdollisuudet ensi-esityksen puhujaston kerhoiloisa. Yksinlaulu-, viulun ja kanteleen soittoesitykset muodostivatkin huomattavan sijan näissä kerhoilloissa. Näihin aikoihin toimi paikkakunnalla sekakuoro kanttori Teittisen johdolla, jonka kuoron jäsenet olivat yksinomaan nuorisoseuran jäseniä, joten kuoron toiminta palveli täydellisesti seuran iltamien ja juhlien musiikaalisia tarpeita. Ennen kaikkea se oli kehittävää toimintaa paikkakunnan musikaalisella väestölle. Ensimmäisen kymmenen toimintavuoden aikana ahkerammin esiintyjistä muistan Iimi Kauppisen, Elina Patanan ja Väinö Patanan. Samanaikaisesti oli pitäjässä toiminnassa mieskvartetti, joka oli jo siihen aikaan tadossaan korkeata luokkaa. Tämän kvartetin laulajista muistan Väinö Kauppisen, Kalle Peltolan, Uljas Kauppisen ja F. O. Kauppisen. Vanhemman ajan soittajista puheen tullen muistuvat ensisijaisesti mieleen Urho Kauppinen, Pentti Koivukangas, Yrjö Salmela ja Väinö Patana. Heidän iläsikseen oli suuri joukko sellaisia jotka auttavasti kanteletta käyttivät, tai viulua vinguttivat.

Erikoisen syväyksen musiikaalisille harrastuksille antoi vuoden 1922—30 välinen aika, jolloin opettaja Oksala johti n.s. sekakuoroa ja senjälkeen kanttori Alestalo perusti lisäksi mieskuoron. Soittajakaarti oli saanut riveihinsä uutta verta Viljo Karvosesta, Ilmari Salosta ja Onni Kauppisesta. Myöskin asui Karvosen luona tällöin Amerikasta tullut taitava Klarinetin Saksofoonin soittaja halsualainen Kalle Niemi, joka antoi lisävärirä tälle yhtymälle.

Kanttori Alestalon jälkeen jatkoi hänen työtään kanttori Lahti, joka perusti oman maakunnan ulkopuolellakin esiintyneen "Hallan pojat" mieskuoron. Näin ovat jatkuvasti nykypäiviin saakka kaikkina aikoina olleet musiikaaliset harrastukset olleet hyvin edustettuina seuran toiminnassa.

Halsuan Nuorisoseuran toimitalo.

SAKSA – KO

Ulkoministerien kokoontuminen Geneveen keskustelemaan Saksan ongelmista ei nyt tapahdu ensimmäistä kertaa. Se on itse asiassa jo kuudes tällainen konferenssi. Ja jos vuoden 1955 heinäkuun huippujen kokous lasketaan mukaan — ulkoministerithän osallistuivat siihen myös — se on seitsemäs.

Näistä kokouksista, yhtä lukuunottamatta, ei ollut käytännöllisesti katsoen mitään tuloksia. Poikkeuksena oli Berliinin saartoa ja liittoutuneiden ilmasiltaa seurannut kokous Pariisissa v. 1949. Tuo kokous näytti siirtäneen Berliinin kysymyksen pois päiväjärjestyksestä, siksi kunnes koko Saksan kysymys ratkaistaisiin. Pariissa sovitut järjestelyt olivat voimassa yhdeksän vuotta, ilman sen suurempia häiriöitä. Sitten, viime marraskuussa, Hrushtshev yhtäkkiä vaati Länsi-Berliinille täysin uudenlaista asemaa luoden täten uuden »Berliinin kriisin».

Noista muista kokouksista ei voi sanoa muuta kuin että ne epäonnistuivat. Lähdimme Moskovaan keväällä 1947 todella toivoen sopimusta, joka toteuttaisi Saksan yhdistämisen Potsdamin kaavailujen mukaisesti ja tekisi mahdollisseksi rauhansopimuksen aikeirjoittamisen. Ernest Bevin lasti luonnoksen yleissaksalaiselle demokraatiselle perustuslaille, mutta siitä tuskin edes keskusteltiin.

Molotov määräsi äänilajin avajaispäivänä. Hän syytti länsivaltoja entisten huomattavien natsien asettamisesta korkeisiin virkoihin »sotilashallinnoissaan». Yhdinsti seurasi syyttämällä Britanni aa siitä, että se oli kiristäny Länsi-Saksalta Ruhrin kivihiilen muodossa miljoonia puntia »naamioitua sotakorvausta». Tämän, ja sitä joulukuussa Lontoossa seuranneen kokouksen aika meni suurimmaksi osaksi näiden ja muiden täysin perättömien syytösten kumoamiseen. Keskustelut olivat kirpeitä — ja täysin hyödyttömiä.

Venäläiset olivat näihin aikoihin aloittaneet »kylmän sotansa». Moskovan ja Lontoon kokousten välillä Molotov oli marssinut ulos »Marshallin suunnitelman»- konferenssista Pariisissa. Kominform oli perustettu. Lontoon kokousta seurasivat nopeassa tahdissa kommunistien vallankaappaus Tshekkoslovakiassa, Neuvostoliiton neljän vallan valvontakomission boikotti ja Berliinin saarto.

Vasta Stalinin kuoleman jälkeen alkoi toinen kokoussarja Saksan kysymyksestä. Ulkoministeriit kokoontuivat Berliinin helmikuussa 1954; v. 1955 oli huippujen kokous ja sitä seurasi ulkoministerien kokous.

Ilmapiiri oli selvästi muuttumassa. Syytöksiä ja vastasyytöksiä oli paljon vähemmän. Vuoden 1947 kaltera tunnelma oli ajoittain melkein ystävällinen. Huippujen kokouksen jälkeen puhuttiin uudesta hengestä — »Geneven